

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL ATVIRŲ JAUNIMO CENTRŲ VEIKLOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2012 m. gruodžio 11 d. Nr. A1-570

Vilnius

Įgyvendindamas Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2011–2013 metų priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-193 (Žin., 2011, Nr. [45-2116](#)), 3.1.1 ir 3.2.1 punktus:

1. Tvirtinu Atvirų jaunimo centrų veiklos aprašą (pridedama).
2. Rekomenduoju savivaldybėms, rengiant atvirų jaunimo centrų veiklą reguliuojančius dokumentus, vadovautis 1 punkte nurodytu aprašu.

LAIKINAI EINANTIS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO PAREIGAS

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2012 m. gruodžio 11 d.
įsakymu Nr. A1-570

ATVIRŲ JAUNIMO CENTRŲ VEIKLOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atvirų jaunimo centrų (toliau – centras) veiklos aprašas (toliau – aprašas) nustato centrų veiklos principus ir uždavinius, funkcijas, veiklos organizavimo ypatumus. Aprašas yra rekomendacinio pobūdžio. Centrai atsižvelgia į aprašą, rengdami ir tvirtindami įstatus (nuostatus), kitus dokumentus, reguliuojančius centrų veiklą.

2. Centras – tai įstaiga ar jos padalinys, vykdamas atvirą darbą su jaunimu, teikiantis socialines, pedagogines ir psichologines paslaugas, kurio savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina savivaldybės, nevyriausybinės organizacijos, vietos ar religinės bendruomenės. Atvirų jaunimo centrų ir erdvių darbo tikslinė grupė yra jaunimas nuo 14 iki 29 metų; ypatingas dėmesys skiriamas mažiau galimybių turinčiam, mažiau motyvuotam jaunimui, kuris dėl įvairių priežasčių neturi galimybių ar nenori įsitraukti į jaunimo veiklos pasiūlymus.

3. Atvira jaunimo erdvė – patalpa, skirta ir pritaikyta atviram darbui su jaunimu, galinti būti įstaigoje (kultūros, švietimo, sporto ar socialinėje), nekeičiant įstaigos juridinio statuso, ir pritaikoma atviram darbui su jaunimu, panaudojant jau esamą priemonių ir metodinę bazę.

4. Atviras darbas su jaunimu – tai veikla, skatinanti jaunos žmonės dalyvauti konkrečioje veikloje ir ugdati jų socialinius įgūdžius, vykdoma remiantis Atvirų jaunimo centrų ir erdvių koncepcijos, patvirtintos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus

2010 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 2V-38-(1.4), paskelbtos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto puslapyje www.jrd.lt, nuostatomis.

5. Centras veiklą vykdo pagal centro savininko ar dalininko teises įgyvendinančios institucijos patvirtintą veiklos programą, atspindinčią centro veiklos profilį, kurį savininko ar dalininko teises įgyvendinanti institucija nustato atsižvelgdama į regiono, kuriame vykdoma veikla, specifiką ir jaunų žmonių poreikius, metinį veiklos planą (programą), kuriame nustatomi keliami tikslai, uždaviniai, veiklos jiems pasiekti.

6. Jei įstaiga nėra centras ar joje nėra padalinio – centro, atviras darbas su jaunimu gali būti vykdomas atviroje jaunimo erdvėje. Vykdamas atvirą darbą su jaunimu atviroje jaunimo erdvėje, rekomenduojama vadovautis aprašo nuostatomis.

7. Centras turi:

7.1. vidaus tvarkos taisyklės, nustatančias darbuotojų elgesio centre reikalavimus, buvimo centre normas klientams (jauniems žmonėms ir pagal poreikį jų artimos aplinkos atstovams (tėvams, broliams, seserims ir pan.)), klientų teises ir pareigas, klientų ir darbuotojų tarpusavio santykius;

7.2. centre teikiamų paslaugų ar vykdomų veiklų sąrašą;

7.3. centras gali turėti ir kitų dokumentų, nustatančių centro vidaus tvarkos reikalavimus.

8. Centras viešai skelbia visuomenei informaciją apie centro misiją bei viziją, darbo formą, tikslus, uždavinius, jų įgyvendinimo priemones ir apie teikiamas paslaugas.

II. CENTRO VEIKLOS PRINCIPAI IR UŽDAVINIAI

9. Centras savo veikloje vadovaujasi šiais atviro darbo su jaunimu principais:

9.1. atvirumo – centras yra atviras socialiniams kultūriniais pokyčiams, skirtingoms gyvenimo situacijoms, sąlygoms, pasaulėžiūroms bei jaunų žmonių pomėgiams;

9.2. prieinamumo – centre vykdomos veiklos ir teikiami pasiūlymai jaunam žmogui nepriklauso nuo narystės, nėra dalyvavimo mokesčių ar kitų veiksmų, galinčių riboti jaunų žmonių įsitraukimo galimybes. Įstaigos steigėjas tvirtina įstaigos darbuotojų darbo laiką atsižvelgdamas į centro veiklos pobūdį. Visos veiklos vykdomos jaunų žmonių laisvu laiku jiems tinkamoje vietoje;

9.3. savanoriškumo – visos atviro darbo veiklos ar įsitraukimo į jas pasiūlymai yra paremti jaunų žmonių savanorišku laisvu apsisprendimu;

9.4. aktyvaus dalyvavimo – jauni žmonės įsitraukia ir aktyviai dalyvauja priimant sprendimus dėl konkrečių atviro darbo su jaunimu vykdymo sąlygų nustatymo;

9.5. orientavimosi į jaunų žmonių socialinius poreikius – atviras darbas su jaunimu orientuojamas į jaunų žmonių poreikius, jų gyvenimo situaciją ir sąlygas, sprendžiami tie klausimai, kurie domina jauną žmogų ir yra jam svarbūs.

10. Centro uždaviniai yra:

10.1. sukurti sąlygas, kad savarankiškai apsisprendęs jaunimas dalyvautų konkrečiose veiklose, ypač siekiant įtraukti švietimo veikloje ir darbo rinkoje nedalyvaujančius jaunos žmones;

10.2. užtikrinti, kad veikla atitiktų jauno žmogaus poreikius ir prisidėtų prie visapusiškos asmenybės tobulinimo, socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo;

10.3. sukurti sąlygas, kad jaunas žmogus būtų motyvuojamas dalyvauti jo poreikius atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti ir ugdyti verslumo bei darbo rinkai reikalingus įgūdžius.

III. CENTRO FUNKCIJOS IR PAPILDOMA VEIKLA

11. Centras vykdo šias funkcijas:

- 11.1. dirba tiek su jaunimo grupėmis, tiek su individualiais asmenimis;
- 11.2. teikia prevencines, informavimo, konsultavimo, socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su jauno žmogaus ugdymu susijusias paslaugas;
- 11.3. organizuoja veiklas, skatinančias jaunimo motyvaciją ir gebėjimus, reikalingus sėkmingai integracijai į darbo rinką, atsižvelgdamas į savivaldybės padėtį;
- 11.4. esant poreikiui ir galimybei, teikia kitas laisvalaikio, socialinės bei psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas jauniems žmonėms;
- 11.5. plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis ir su jaunimo reikalais susijusiomis institucijomis – mokyklomis, policija, parapija, jaunimo organizacijomis, bendruomene ir vaiko teises įgyvendinančiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis – vaiko teisių apsaugos skyriais, socialinės paramos skyriais, seniūnijomis;
- 11.6. plėtoja ir palaiko ryšius su savo veiklos teritorijoje esančiomis teritorinėmis darbo biržomis ar jaunimo darbo centrais;
- 11.7. kartą per metus įsivertina centro tikslus, veiklos kokybę bei poveikį jauniems žmonėms;
- 11.8. bendradarbiauja su kitomis institucijomis, kurios dirba su jaunimu;
- 11.9. užtikrina centre viešai tvarkai keliamų reikalavimų laikymąsi.
12. Centras gali vykdyti papildomą veiklą:
 - 12.1. organizuoti veiklas, skatinančias jaunimo sveikatingumą bei pozityvų požiūrį į sveiką gyvenimą;
 - 12.2. vykdyti vaikų ir suaugusiųjų neformalaus švietimo, socialinio ugdymo, socialinės reabilitacijos, integracijos, prevencijos ir kitas programas;
 - 12.3. vykdyti veiklą už centro ribų, vietose, kur jaunimas praleidžia daugiau laiko;
 - 12.4. bendrauti ir bendradarbiauti su jaunų žmonių artimos aplinkos atstovais (tėvais, broliais, seserimis ir pan.);
 - 12.5. organizuoti ir vykdyti projektinę veiklą, taikyti kitas darbo su jaunimu metodikas;
 - 12.6. dirbti su savanoriais, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo (Žin., 2011, Nr. [86-4142](#)) nuostatomis;
 - 12.7. pagal kompetenciją vykdyti vaiko minimalios priežiūros priemones, numatytas Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo (Žin., 2007, Nr. [80-3214](#); 2010, Nr. [157-7969](#)) 6 straipsnio 1 dalies 2 ir 5 punktuose;
 - 12.8. bendradarbiauti su centrais, esančiais kituose regionuose.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Efektyviai centro veiklai užtikrinti turi būti pritaikytos atskiros patalpos. Centras turi užtikrinti daugiau nei vieną patalpą, kurioje gali būti teikiamos socialinės, pedagoginės ir psichologinės paslaugos 14–29 metų asmenims.
14. Centre turi dirbti bent 2 jaunimo darbuotojai, iš kurių bent vienas turi aukštąjį arba jam prilygintą socialinio darbo arba socialinės pedagogikos išsilavinimą.
15. Centrams rekomenduojama nustatyti prie jaunimo poreikių pritaikytą darbo laiką bei organizuoti centro veiklą taip, kad centras dirbtų savaitgaliais, švenčių dienomis ir jaunų žmonių atostogų metu.
16. Centrams rekomenduojama turėti abiejų lyčių darbuotojų komandą (jei centro koncepcijoje nenumatytas lyčių specifinio ugdymo profilis).
17. Centro veikla finansuojama iš savivaldybių biudžetų, kitų finansavimo šaltinių. Centras turi teisę gauti paramą (labdarą).